

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

18. 5.

VALENTINI ALBERTI,
D. & P. P. Lipsiensis

DEFENSIO

ADVERSUS

JULII RONDINI

DISSERTATIONEM EPISTOLICAM,
SUPER CONTROVERSIIS,

Quæ

SAMUELI PUFENDORFIO

Cum quibusdam aliis circa

JUS NATURALE
intercefferunt.

L I P S I Æ,

Typis & Sumtibus CHRISTOPHORI FLEISCHERI,
ANNO M. DC. LXXXIV.

Viro Celeberrimo,
JOH. JOACHIMO
ZENTGRAVIO,
Publico in Incluta Argentoratensi
DOCTORI,

*Amico suo Coniunctissimo plurimumq̄
honorando,*

Has pagellas sacras esse vult

AUTOR.

C. B. D.

*Tertius horrentem Zephyris laxaverat annum
Phœbus, & angustum cogeat limite vernò
Longius ire diem, cum fracta impulsaqve fatis
Consilia, & tandem miseris data copia belli.*

Statius Theb.
id. L. IV. sub
init.

Empus convenit, imò & res; si parva licet magnis, quod est, incruentas Scholæ velitationes funesto bello componere. Anno nimirum post octogesimum primo in lucem publicam emisi Parænesin meam ad Studiosam Juventutem, quæ partim insertam, partim subnexam

habe: Responsonem ad DN. PUFENDORFI Spicilegium Controversiarum. Ex illo tempore quievimus pugna; pausa facta est; pacis spe aut specie blandiente nobis; sed more suo, quod est, dubiè atque inconstanter. Nam tertio post annò fracta impulsaqve fatis consilia, dataqve adversæ parti belli copia, eductò vernis hujus anni nundinis vago milite adversus nos, cui personatum nomen *JULII RONDINI in Dissertatione Epistolica super Controversiis, quæ SAMUELI PUFENDORFIO cum quibusdam aliis circa Jus Naturale intercesserunt.* Miserum verò dicere illum quid ambigam? cum suo seipsum nomine spoliaverit; tantum abest, ut decenter ornatus & armatus inceserit. Hinc misera quoque pugnandi ratio; per aberrationem ab historia, quam studio corruptit; per luctam cum umbris, quas loco mei sibi objecit; per verborum aculeos, quibus me impetiit. Videas quidem alicubi blanditiis etiam ipsum studere, gravioraqve dissensionis Capita aut momenta dissimulare, haud aliter, ac si concordiam inter me & Dnq; Pufendorfium ineundam, bonò animò meditetur. Sed & bona fide erat agendum, sine ira & studio; quorum causas

procul habuisset, si officio Mediatoris fidei-
ter; præsertim, cum ego, qui lites omnes, impru-
cas & inter ejusdem Fidei consanguineos motas
deceptor, ad pacem cum omnibus colendam sim pro-
ut his artibus non fuerit opus. Eandem æquitatem
mihi ab ipso Dno Pufendorfio, imò idem Judiciu-
dino; modo dignetur attendere ad mea ipsiusque
studio veritatis & majoris claritudinis ergò proximi-
cturus.

I. RONDINUS pag. 4. & 5. Inter Pufenda-
& Valentinum Albertum, Theologum Lipsiensem;
re ipsa & dogmatibus, quam super Methodo
Nam ille quidem legibus Methodi conveniens duxerat
plinam è genuinis & domesticis principiis adornare
tisper & sepositis, quæ à Religione divinitus reve-
sumi possunt; non quidem fastidio divinarum literarum
controversiis Theologicis velut vortice quodam in-
sciplina universum mortalium genus spectans, non
ribus & ad salutem aeternam tendentibus circa sac.
imbutum, sed prout ratione præditum est. Tum
jus disciplina non inter Christianos duntaxat, sed
& Muhammedanos inter se, & cum Christianis nego-
conspicitur. At Albertò potius visum scita Juris
è Paradisò petere.

Resp. Committitur fallacia compositionis & di-
latur nimirum historia de dissensu nostro. De Metho-
disciplina Juris N. adhibenda disputavimus nos, si
quæ nimirum illam apud utrumque stipare videantur
cum Dn. Pufendorfio interpretantur principia sua, quæ Ron-
domestica vocat, pro primario habeat statum homini-
illum atque commentitium, in quo hominem, tanquam
aut undecunque in hunc mundum imaginatur sibi; sub
hominem reverà felicissimum, seriò statuens, non lo-

Handwritten notes:
i voluis
domesti-
o animo
stissimus
i voluis
domesti-
o animo
stissimus
verba, quæ
sum jun-

Handwritten notes:
is & di-
e Metho-
ros, sed
deantur
ve Ron-
rominis
bi- fali-
no docu-

seriæ, ubi verissima est felicitas; præsertim cum in Christiana Philo-
 sophia nullam hypothesein, quæ verbo Revelato sit contraria, liceat præ-
 supponere aut admittere. Præterea hæc via pervenit ad primævum
 hominum statum, quem ab omnibus, cum disquiritur prima origo Juris,
 supponi testatur Gassendus in Philosoph. Epicuri p. 1528. Imò hoc necesse
 est tacere in Jure N. cum eadem cum Natura ipsa originem habeat,
 quæ, nisi in primævo & antiquissimo hominum Statu non potest inve-
 niri. Hic verò, num alius esse potest à Statu integro, in quo hominem
 primum ipse collocavit Creator Deus? Quod dum cognosco, eun-
 dem, simul hujus Juris Autorem, ac proinde (qui finis legis Naturalis
 præcipuus est,) summè honorandum atque colendum esse, longè cla-
 rius quàm ex hypothese de Socialitate intelligo. Imò ipsa axiomata
 Juris N. hæc vià certius addisco tutiusque usurpo, quam si in lubrico
 quodam fundamento, quale non possunt non esse fictæ hypotheses, in-
 sistere ac incedere vellemus. Quæ omnia, cum divortium sententia-
 rum nostrarum fecerint, sub incudem etiam disputationis revocata
 sunt à nobis, in præfat. Specim. Vindiciarum Mearum, ut in Paranese pag.
 46. & 47. & in Spicileg. Du. Pasendorfi p. 51. 52.

§. 2.

Nec metuendum fuit 1) ne hac methodo à me controversiæ Theolo-
 gicæ velut vortex quodam involveretur disciplina universum Mortalium
 genus spectans; Nulla enim inter præcipuas Religiones Christianas dis-
 sensio est super parte Morali Imaginis divinæ, quippe quod illæ omnes
 hominem integrum examissim bonum, æquum & justum fuisse admit-
 tant; ideoque nullas hac super re controversias alere, nedum discipli-
 nam Juris N. iis involvere possint; quod jamdudum notavi in præfat.
 ad Lector. I. Part. Compend. pag. 17.

§. 3.

Nec obstat 2) quod præxis hujus disciplina non inter Christianos
 dumtaxat, sed & inter Gentiles & Muhammedanos inter se & cum Chri-
 stianis negotia tractantes conspicitur. Nam per methodum meam non
 privantur Gentiles omni, sed perfectiori tantum notitiâ Juris N. quæ
 Christianis licet uti; haud aliter ac Theologia Naturalis illis imperfe-
 ctius, perfectius nobis competit. Vide Specimen Vindiciar. Mearum
 Cap. I. §. 5. seqq. Nec gradus ille notitiæ major, qui nobis Christianis
 proprius est, ad negotia civilia tractanda absolute necessarius est; sic-
 ut nec perfectior nostra Theologia Naturalis ad usum prædagogicum
 in

in Gentilibus, *Rom. I. 19. seqq.* Hinc Gentiles & Muhammedani tam inter se, quàm cum Christianis sine eo negotia bene tractare possunt; tamen Jus N. melius sic cognoscant Christiani.

II. RONDINUS pag. 5. *Quo fine & regulas quasdam concinnavit, non absimiles illis, quæ apud Logicos de inventionis Medii termini occurrunt, insigni usu ad juvandam hominum ratiocinationem, si jam antea consecutionem rerum norint.*

§. 4.

Resp. Gratias agendo. Nihil enim ego aliud volo, quàm quod notitia Juris N. quæ omnibus hominibus suo modò patet, juvanda sit à Christianis usu Regularum Mearum, magisque perficienda; sicut notitia de Deo naturalis, quæ nulli hominum denegatur, per Christiana præsupposita valde perficitur.

III. RONDINUS *ibid.* *Quibus quidem, ut se suosque oblectaret, Pufendorffii nihil intererat. Unicus titulus scrupulum injiciebat, cui orthodoxie vocabulum infarctum erat, quo se perstrictum, suosque libellos, à quibus adolescentes ab Alberto absterveri constabat, heterodoxia argui non obscuris indiciis judicabat. Qui non parum in fermento erat, adversarios suos tam detestatam cordatis artem à monachis, & immitibus Sacerdotibus Romana Sacra professis mutuari, ut etiam circa innoxias quæstiones ab se dissentientes hæreticorum vocabulo apud imperitos differre instituant. Unde vindicanda existimationi acrius ad destruendum id commentum connixus est, quam alias istius indoles merebatur.*

§. 5.

Resp. Hoc verò apertè historiæ repugnat. Impugnavit enim me Dn. Pufendorffius, primâ vice in *Specimine Controversiarum* Anno 1678 antequam eodem anno *Compendii Mei Orthodoxi Pars prima* lucem publicam videret. Vide *præfat. Specim. Vindictarum Mearum*. Theses quidem aliquas, Lectionibus Meis Grotianis intra privatos parietes præmissas sibi adversari putaverat Dn. Pufendorffius; hinc publico illo scripto adversus eas insurgebat; sed titulus, cui Orthodoxie vocabulum infarctum fuisse scribit Rondinus, ipsius *Compendii*, non *Thesium* illarum fuit. Ut taceam, ne apicem quidem illarum thesium ad illud usque tempus typis impressum nec nomen Dn. Pufendorffii expressum

sum in illis fuisse; ut tantum scrupulum haud injicere potuerint. Sed hoc specimine historica, scilicet veritatis, opus habebat Rondinus, cum sine eo me Autorem hujus litis facere non potuisset; nimirum instar lupi mecum acturus, qui culpam aqua a se turbata in ovem transferre non erubescit. An vero verba illa, quae Dn. Pufendorfium non parum in sermone fuisse, indeque vindicande existimationi acrimis connixum esse, quam alias mea indoles merebatur, expresse testantur, sunt Rei confitentis? Sic facile ignoscam ego Fratri, memor moniti Servatoris Mei, Luc. XVII. 3. Si peccaverit in Te frater Tuus, increpa illum: & si penitentiam egerit, dimitte illi.

IV. RONDINUS *ibid.* Albertus contra, ne per Spicilegium ad silentium redactus videatur, in Paranesi sua praecipuis rebus tacite praeteritis, tantum hinc inde nonnulla sat frigide vellicat, & haud eo secius velut pro tribunali calculum pro se fert; quo jure quaeve injuria extra studia partium positi judicent.

§. 6.

Resp. Si accusare sufficit, quis innocens erit? Dicendum erat, quanam sint illae res praecipuae, quas in Paranesi tacite praeteream? quanam sint illa nonnulla, quae hinc inde sat frigide tantum vellicem? ubinam haud eo secius velut pro tribunali calculum pro me feram? Ex suo nimirum ingenio me judicat, specimen harum iniquitatum jam edens luculentissimum. Ubinam enim tangit fundamenta mea, quibus Philosophiam Christianam inque ea speciatim disciplinam J. N. solidè niti, probavi in Paranesi prolixè? ubinam modum, quo axiomata J. N. è statu integro derivanda esse *ibidem* ostendi? ubinam praerogativas sententiae meae *ibid.* assertas? His tanquam praecipuis rebus tacite praeteritis aliqua, non omnia, Philosophiae Christianae exempla à me adducta, sat frigide, ceu mox demonstrabo, vellicat, & haud eo secius velut pro Tribunali calculum pro se fert.

V. RONDINUS *ibid.* & pag. 6. Mibi sane isthoc è scripto decessisse potius nonnihil quam accessisse sentio ad asimationem, qua alias istum virum prosequerbar.

§. 7.

Resp. Annon legisti illud meum in fine Paranes. p. 155. è Pers. Sat. 7. Recti finem, extremamque esse recusum
Euge tuum & belle. Nec

(8) 20
Nec enim nisi bonis placere, nec nisi à laudatis laudari

V. 12. XV. 6. Qvis autem Rondinus? Tros Ruculiscæ?

VI. RONDINUS pag. 6. Equidem recenset
Philosophia per Theologiam locupletata; ubi denuo
propositiones, quas vocant, inusitata: sed per quas et
gice Theoremata non magis augentur, quam Physica
è miraculis.

§. 8.

Resp. Tantum est hoc lucrum Logicae Christianae,
quam ejus jacturam saltem ex parte, facere maluerit V
Melanchthonis in docenda Dialectica Successor. M
lanchthone cum distribuerentur opera publicorum lect
ros, quas unus ille antea subierat, accidit ut D. Virus
qua Professor, Vir verè σεμνός, Dialectices Professionem
pateretur. Is cum ad explicationem prædicationis in
didit ad exemplam personalis unionis (verbum est Caro
Homo est Deus,) exemplum Sacramentalis unionis in Can
est corpus, Vinum est Sanguis. Sed statim à lectione, qua
Dialecticis fuit, jussus est retinere suam Graecæ Linguae & da
Dialectices Professionem. Selneckerus in Recitationibus po
gna injuria; quam tamen pro sua sapientia (ita pergi
patienter ferre, quam unicum exemplum proposition
positiones Sacramentales,) è Logica Christiana auferr
pati recusasset Vir Optimus, si & alterum exemplum ()
sonales,) vim pati vidisset? Eò verò turpius est, nostr
fitemur, Religione indignius, quod benignitatem The
in Philosophiam Christianam ne quidem in tam claro
scere velimus, cum à Pontificiis publicè illam depræ
In re, qua est præter omnem antiquam Logicam, non est
prædicationem inveniri. Sic candide Arriaga Tom. II
p. 505. Simile testimonium Fonseca allegatum vide in
Mear. Cap. I. §. 16. Imò verò si hoc lucrum Christian
remus, insultaturi nobis essent Philosophi Ethnici, quæ
consequenter ad nova mysteria; quod rectè observat
et si verò hæc propositiones quoad modum prædicatio
bus abeunt, ideoque inusitata dicuntur; propriè

nes sunt, meritoque suo ad Logicam (Christianam) referuntur. Bene Doctor Meus B. Kromayerus Theolog. Positivo - Polemica pag. 225. Logica sunt, quantum ad generalia predicationis Logica attributa, quod scilicet consentit subiecto & predicato; quod sunt Categorica & affirmativa; addo ego: absolutæ, finitæ, de tertio adjacente, singulares &c. Cur igitur per has Theoremata Logicæ non magis augeantur, quàm Physica aut Medicina è miraculis? Miracula enim non sunt res naturales inusitata, sed planè supernaturales, ideoque Sphæram Physicæ & Medicinæ prorsus transcendunt: Nostræ verò Propositiones sunt & manent propositiones Logicæ, tametsi sint inusitata.

VII. RONDINUS *ibid.* Circa aquas supracælestes debuisse distinctius supponere certum mundi Systema, Ptolomaicum, Copernicæum aut Cartesianum.

§. 9.

Quid diversis mundi Systematibus cum aquis supracælestibus? Hæ enim omnibus orbibus cælestibus, quomodocunque locentur aut ordinentur, tanquam supracælestes, sunt altiores, ut perinde sit, quodcunque mundi Systema præsupponatur.

VIII. RONDINUS *ibid.* Sed nec usquam S. Scriptura docet, fontes & flumina ita oriri è mari, ut ex hoc ad illorum capita per tubos seu canales quosdam subterraneos aqua permanet: Eoque Scriptura S. non contradicit, si quis docet, vapores è mari ascendere, è quibus in pluvias resolutis & spongiosa tellure exceptis fontes & flumina oriantur:

§. 10.

Imò verò Scriptura hoc docet, *וַיִּזְרַק*, ut eant flumina è mari & in mare; Eccles. Cap. 1. 7. *Aben Ezra* hos etiam refert ad vapores in sublime elevatos è mari, qui deinde in aquas resoluti in mare redeant; sed prior sensus, inquit rectè doctissimus *Mercerus* in h. l. simplicior est; quòd scilicet è mari ad suos fontes (eundo) perveniant sub terra, & super terra (redeundo) influant in mare. Quod tamen tam crasse accipiendum non est, ac si aqua ex mari ad capita fluminum per tubos seu canales quosdam subterraneos permanet. Bene enim *Varenius*, (qui in hac doctrina præ aliis mihi placet,) *Geograph. General. pag. 231. Aqua ad fontem pervenit, non per aliquem alveum vel tubulum ex alveo maris (sic enim saltem retineret,) sed per continuam aquæarum particularum progressu-*

gressionem vel reptionem (ut ita dicam) in materia terrestri ad loca vicina fonti, ubi demum in guttas colligitur, propter cavitatem & continuam successione aqua, atque sic fontem efficit.

IX. RONDINUS *ibid.* Nec ad reliqua exempla quod excipi possit, forte defuerit.

§. 11.

Ἀπόφασις; qualem in Dn. Pufendorffio aliquoties notavi & rejeci. *Vid. Par. enes. pag. 146. 149. 154.* adeo ut mirum non sit, Rondinum, per κακοζήλιας vestigia ejus premere.

X. RONDINUS *ibid.* Sed si utique deinceps ita philosophari pertendit Albertus, nemo sane prohibebit, necputo magnopere admirabitur, modo alios, quibus confusus philosophandi modus non placet, heterodoxias crimine non aspergat, nec velut literarum divinarum contemtores traducat.

§. 12.

Resp. Esto : Rondinus ejusque similes id non admirentur. Quid tum postea?

Pro captu Lectoris habent sua fata Libelli.

Distinctè vero ego in Christiana Philosophia theses philosophicas pono, hypotheses Theologicas suppono; *vide Specim. Vindiciar. Mear. Cap. I. §. 16. & Par. enes. pag. 16. seqq.* tantum abest, ut hic philosophandi modus sit confusus. Non autem est, quod fulmen anathematis metuat Rondinus, à me quidem vibrandum. Μορμολόκειον, quod supra somniabat n. 3. animo hic iterum obversatur; idque securè negligi potest.

XI. RONDINUS *ibid.* Equidem in hisce complures passim propositiones occurrunt, cum ad alias Philosophia partes, tum præcipuè ad moralem spectantes. Sed eum is earundem scopus non sit, ut philosophiam doceant, ista velut obiter & extra primum scopum adjecta intelligi debent, quæque adeo naturam constitutionem & indolem disciplinarum, è quibus quævis istarum propositionum petitur, non alterant. Sic licet Prophetæ Regis Ezechia apostemati emplastrum imposuisse dicatur è sicibus confectum, aut Samaritanus oleum & vinum viatoris vulneribus infudisse, haut ideò Chirurgia Christiana est & somminiscenda. Non magis, quàm Geometria

Chri.

Christiana opus est, quia populari modo in libris divinis ratio di-
metri ad circumferentiam exprimitur.

§. 13.

Resp. ἡδὲν οὐδὲν ἔστι. Non enim ego quaslibet propositiones
S. Scripturae, quae ad Philosophiam spectant, pro hypothesebus Philo-
sophiae Christianae agnosco aut vendito; sed tantum eas, quae nobis
rem è lumine Naturae non aequè cognitam, quoad τὸ ὄν, manifestant,
ut Philosophia deinde, in demonstrando τὸ δῖόν, illis tanquam prae-
suppositis, tuto niti queat. Hunc in modum cognoscit è Spiritu S.
Logicus Christianus, Deum esse hominem, suoque in foro post novam
propositionis speciem format. Idem facit Metaphysicus Christianus
in doctrina de distinctione reali inter naturam humanam & subsisten-
tiam ejus, postquam è Theologo audiit, hanc ab illa in incarnatione
Filii Dei reipsa separatam fuisse. Sed haec & plura alia exempla vide in
Paranese p. 16. seqq. Speciatim huc pertinet Status hominis primævus,
quem ab omnibus, cum diquiritur prima origo Juris, supponi, rectè dice-
bat Gassendus supra pag. 5. Hunc sola revelat S. Scriptura; quem proin-
de Nos ab eadem mutuamur & in disciplina Juris N. per modum prae-
suppositi adhibemus. Regia omninò via; quam qui deserunt, ranam
pro Diana, hominem miserum & corruptum pro felici & integro am-
plectuntur. Num autem hypotheses suas, & quidem hujus generis,
quod est, fundamentales, etiam Medicina, Chirurgia & Geometria in
S. Scriptura inveniunt? Ἄρα πού.

XII. RONDINUS p. 7. Quamquam autem ponas, omnia
praecepta Legis naturalis Sacrarum Literarum complexu contineri;
id tamen non obstat, quo minus peculiaris sit disciplina juris natu-
ralis, domesticis principiis, modoque demonstrandi & deducendi
sua scita constans. Sic Scriptura S. precipit, ne quis fratrem su-
um in emendo vendendoque defraudet. Sed num ideo ex eadem
petendum, quid emtio, venditio sit, quaeque ejus requisita? Aut ideo
Jurisprudencia Christiana extruenda, & si quis ex indole ejus
contractus, ac communi constitutione generis humani id praece-
ptum demonstrat, tantum non pro homine profano est habendus?
Aut quia Apostolus ultimas voluntates validas esse debere dixit,
ideo Juri non è domesticis principiis de natura & validitate testa-
men-

mentorum tradunt? Unde et si ipsa præcepta legis naturalis in Theologia & Jure perpetuo eadem sint; manet nihilominus Juris perpetui peculiaris disciplina, alteri non subordinata.

§. 14.

Resp. 1) Dixi modò, disciplinam Juris N. non theses, sed hypothesin suam à S. literis mutuò petere & accipere, & quidem illam primariam de primævo hominis Statu, quæ hæc disciplina carere nequit, ipsa verò nullibi extra Scripturam reperitur. Hujusmodi verò hypothesin Jurisprudentia (æquè ac Medicina, Chirurgia & Geometria in §. 13.) in S. Scriptura non invenit; indequæ quæ ab ea quoque petitur, *ἵσταται*, prorsus est *ἀπεσθούσως*. Sanè nec Nos è S. Scriptura deducimus, quid calumnia, quid furtum & adulterium sit; hæud secus ac JCti, quid emptio, venditio sit, quæque ejus requisita. Actus tamen illos Jure N. prohibitos esse, intelligo, quia ad Statum integrum in Moralibus nos non reducant, sed ab eo magis magisque revocant & repellunt. 2) Meâ quoque sententiâ peculiaris est disciplina Juris N. tametsi præsuppositum suum primarium de Statu hominis primævo à Theologo aut potius Spiritu S. ipso accipiat; hæud aliter ac Theologia Naturalis manet peculiaris disciplina, tametsi ex eodem fonte, hæud alio modo ac sine, multa in commodum suum hauriat. Semper enim hypotheses & theses accuratè sunt distingvendæ. Theses suas domi inveniunt & excolunt singulæ disciplinæ; hypotheses foris invenire ac sine omni confusione adhibere possunt; quem in modum Physicus non dedignatur audire Nautam, de rebus naturalibus hætenus incognitis differentem; quid igitur nos gravabimur auscultare Spiritum S. Nec per hoc Philosophia, propriè loquendo, subordinata evadit disciplina. Subordinatio enim est inter disciplinam & disciplinam, qualis S. Scriptura non est. E libris verò est, qui vulgò Loci Communes dicuntur, & in quos, tanquam Communes, jus commune omnibus competit; quanquam in gradu diverso. Quò modo sanè aditus ad S. Scripturam Theologis magis, reliquis minus patet. De alio significato subordinationis *vid. Specim. Vindic. Mear. Cap. I. §. 17.*

XIII. RONDINUS, ibid. Præsertim ubi non quæstio est de veritate præceptorum, sed de Methodo ejus disciplina principis & modo demonstrandi; quæ usque adeo unice è rationis lumine promanans, ut ne Theologi quidem è sacris literis petere soleant,

qua Methodo corpus aut Systema Theologia sit adornandum, sed Logices tradita respiciant.

§. 15.

Resp. 1) Negavi *supra* §. 1. de Methodo hujus disciplinæ, principiisqve & modo demonstrandi tantum inter me ac Dn. Pufendorfiū quæstionem esse. 2) Distingvendum est inter Methodum formalem & realem. Formalis consistit in ordine doctrinarum, prius vel posterius locandarum; traditurqve à sola Logica (in actu signato,) sicut (in exercito) ab omnibus disciplinis, ipsaqve adeo Theologia usurpatur. Realis verò posita est in deductione thesium uniuscujusqve disciplinæ è genuinis præsuppositis & principiis; de qua nulla ex parte in Logica, in singulis verò disciplinis, prout ipsa diversa est, diversimodè agitur. Sic Theologia methodo reali theses deducit omnes è verbo revelato: *Αυτός ἔφα*, Ipse (Deus) dixit; quâ de re altum in Logica est silentium. De hac verò methodo in disciplina Juris N. sub judice litem esse, potuisset Rondinus ex ipso Dn. Pufendorffio discere, quippe quod eam constituat in deductione Juris N. è socialitate; sicut ego in derivatione è statu Integro; ubi uterqve securi sumus de Methodo formali, quid prius, quid posterius sit collocandum aut proponendum.

XIV. RONDINUS pag. 8. Sed est laeas, qua intellectus humanus infectus deprehenditur, non minus illos urget, qui sacra tractant, aut hypoteses suas è paradiso petunt, quam alios, qui solo rationis lumine prævio philosophantur; cum non minus errorum & contradictionum sit aut fuerit inter eos, qui circa sacra dogmata versantur, singuli orthodoxia elogium sibi raptantes, quam inter Philosophos.

§. 16.

Resp. 1) Concedo, nos omnes esse homines, ideoqve nihil humani alienum à nobis putare posse; inde verò simul intelligo, eò magis operam nobis dandam esse, ut præsupposita certissima, qualia sunt divina, ubi ubi possumus, adhibeamus. Sic enim minus aberrabimus. 2) Non nego, Theologos quidem diversarum partium super elogio orthodoxiæ pugnare invicem; facile tamen de victoria constare potest, illorum nimirum, qui præsuppositis verè divinis nituntur. Nisi verò Nostratibus orthodoxiæ titulum ambiguum reddere audeat Rondinus;

dinus; quod, si Lutheranus est, quod spero, facere nec potest nec debet.

XV. RONDINUS *ibid.* Uti tamen ob prava hominum interpretamenta veritas verbi divini in se non corrumpitur, sed absterfis istis eadem pura enitescit: ita errores philosophantium lumina rationis & naturam rerum vel genuina Philosophiae principia non corrumpunt, quin ejusdem liquida asserta elucescant illis, qui abdicatis praedictis solidam ratiocinandi & demonstrandi viam in-festunt, quoad quidem humana perspicacia penetrare datur.

§. 17.

Resp. Apponitur crambe bis cocta, è *Spicilegio Controversiarum* Dn. Pufendorf. pag. 57. quam jam respui *Paranes.* p. 28. Quis enim nescit, aliam verbi divini, aliam disciplinarum Philosophicarum esse rationem? Illud unice Deum, hae proxime hominem Autorem agnoscunt. Quanta vero haec diverfitas! Ab eo, qui ipsa veritas est, quid nisi veritas expectetur? De hominibus, cum errare sit humanum, quis idem ausit polliceri? Ex hac causa verbum Dei, ori nimirum purissimo, quo profertur, conforme, nunquam non existit limpidissimum: Philosophia sordes ab hominibus, haud aliter ac rivus ex impura scaturigine trahit. Interpretes Scripturam, h. e. homines divinae veritatis Oceanum, in littore oberrantes, turbare nequeunt: Philosophi rivus sapientiae humanae, quos ex seipsis deducunt, facile commaculare possunt.

XVI. RONDINUS *ibid.* Injuriam porro Philosophiae faciunt, qui eam hominibus, ut sunt labe infecti, autoribus attribuant, cum & illa divina sit originis, resultans ex lumine rationis, nobilissima utique Dei creatura, opera divina debito studio contemplantis.

§. 18.

Resp. Distingvendo inter originem & usum. Origo Philosophiae est divina, sed usus ejus humanus est, & multis erroribus hodie non potest non obnoxius esse. Confer §. 17. proxime antecedentem.

XVII. RONDINUS *ibid.* Quod si labe humanae mentis eo usque porrigi debeat, ut ne modus quidem demonstrandi & sequelas neccendi sincerus supersit, non video quid certi ipsa Theologia fieri polliceri queat. Sane haec res ipsas duntaxat, non modum sci-

endi

endi tradit, & formalis connexio Theſum Theologicarum & quam ſubinde in ore habent Theologi, bona conſequentia anima humana factus eſt, quam niſi obſervaverit Theologus, ſine mente ſonum dare aut delirare videbitur, quicquid verborum aut ſententiarum hinc inde eſt ſacris libris conſarcinet.

§. 19.

Reſp. Concedendo totum. Quid enim hoc ad me, qui diſciplinæ Juris N. non in formalibus ſed materialibus, eſt S. Scriptura ſuppeticia ſero. Vid. p. 13.

XVIII. RONDINUS p. 9. De cætero inanis eſt Alberti metus; univerſalem hominum ſocialitatem ideo non poſſe haberi regulam agendorum, quia peculiaris ſocietatis bonum ejuſmodi regula vicem ſuſtinere nequit. Idem perinde eſt ac ſi dicerem, bonus civis non poteſt omnia metiri proprio commodo, igitur non poteſt omnia metiri bono civitatis.

§. 20.

Reſp. Ubinam hoc dico? Longè aliz ſunt rationes, quibus ſocialitatem pro adæquato Juris N. fundamento habere nolo, adductæ à me in Prefat. Part. I. Compend. pag. 8. & in Specim. Vindiciarum Mear. Cap. I. §. 19.

XIX. RONDINUS ibid. Sed quia Albertus cauſæ ſuæ præſidium non tam in ponderibus rationum quam ſtoſculis eloquentiæ ſuæ repoſuiſſe videtur, dum precibus blanditiisquæ tantum non puellaribus deliciis ſuas invitât, ut Lipſiam iterum advolare velint ad deguſtandam Compendii orthodoxi ambroſiam, nemo ipſius adverſario ſuaſerit, ut ineptiendo cum iſto certet, aut ad captandos aliquot imperitorum adoleſcentium plauſus velut ad aram Lugdunenſem non ſine anxietate declamet.

§. 21.

Reſp. Extrema occupat ſcabies calumniæ; tantum abeſt, ut obſervaverit illud Camerarii Noſtri:

Omnia tunc bona ſunt, clauſula quando bona eſt.

Noſim igitur tangere illam aut fricare. Delitias tamen meas jure meritoque vindico, quas precibus blanditiisquæ tantum non puellaribus

à me invitari, viriliter, scilicet, scribit. Sed novit forte Rondinus, quis sit Stylus Curia Venereæ; cum ego meum hauserim ex ipso Cicerone, Viro gravissimo & ab hujusmodi ineptiis prorsus alieno. Sicut enim ille Amicos passim amores & delicias suas vocat: Ita ego juvenes Studiosos. Sicut eidem Cicero Filius spes reliqua sua, *Epistolar.*

XIV. 4. Ita mihi Adolescentes ingenui. Sicut tandem ille ad Suos *cod. L. Epist. II.* Ita ego ad Juventutem Studiosam in fine Parænesis imò in hujus etiam responsionis meæ calce:

Valete, Mea Desideria, Valete.

S. D. G.

